

Tanácskoztak az építőipari újtók és feltalálók

Az építőipari újtók és feltalálók csütörtökön országos tanácskozást tartottak, amelyen összegezték a mozgalom eddigi tapasztalatait, és megvitatták a fejlesztés lehetőségeit.

Dr. Szabó János építésügyi és városfejlesztési minisztériumi államtitkár vitaindító előadásában rámutatott, arra, hogy a mozgalom kezdete óta hasznosított több mint 132 ezer újítási javaslat és találmány — amellyel csaknem 4 milliárd forint értékű megtakarítást ért el a nép-gazdaság — sok segítséget nyújtott az építő- és építőanyag-ipar fejlesztéséhez. A céltudatos műszaki fejlesztésben azonban az újítási mozgalom adta lehetőségek jobb kihasználására kell törekedni. A vállalatok központi gazdasági és műszaki céljaival jól összehangolt újítási feladatrendet kell kidolgozni, és ne a korszerű építési módszerek megvalósításához, hanem elsősorban a megvalósítás apró, de fontos részleteinek kidolgozásához kérjenek segítséget az újítóktól.

A minisztérium nagy figyelmet szentelt az elmúlt hetekben megtartott vállalati újítói tanácskozásokon felvetett javaslatoknak, amelyekkel újabb ötleteket adtak a mozgalom fejlesztéséhez. Az EVM egyetért azzal, hogy időszerű feladat, az állami beruházások jóváhagyott előirányzataival összefüggő költségek csökkentésére, valamint a beruházások hatékonyságának növelésére benyújtott javaslatok elfogadásának szabályozása. Egvértelműen kellene kimondani, hogy a megtakarítás részesedésének arányában a beru-

házók is kötelezően fizessenek újítási díjat. Több vállalat felvetette, hogy célszerű lenne megvizsgálni az újítók közreműködői rendszerének visszaállítási lehetőségeit, mert ez a közreműködés korábban jelentősen növelte az újítások hatékonyságát. Indokolt lenne az eszmei alapon díjazott munka- és egészségvédelmi javaslatokat jobban ösztönző anyagi elismerési rendszer létrehozása is. A minisztérium továbbítja ezeket a ja-

vaslatokat az Országos Találmányi Hivatalnak, s ezenkívül számos intézkedést tesz az újítási mozgalom fejlesztésének támogatására. Egyik jele, hogy a minisztérium az építő szakszervezetével most az újítási mozgalom fejlesztése érdekében versenyre szólítja a tanácsli és az EVM építő- és építőanyag-ipari vállalatokat, s az 1973-74. évi eredmények alapján megjutalmazza a legjobbakat.

„Itt vannak a tévések!”

Kamerák előtt az ópusztaszeri bábosok

Különös eseménynek számít, egy falu életében, ha televíziósok jelennek meg. Kíváncsian körülállják az autókat, bizalmatlanul nézegetik a farmernadrágos, hosszú szű hajú „díszleteseket”. Széles gesztusokkal, hangosan magyaráznak, miközben kábeleket pakolnak jupiterlámpákra, cipelnek. Így volt ez Ópusztaszeren is. A falu apraja-nagyja kíváncskodott a negyven fős tévéstáb és a soha nem látott felszerelések körül. Volt olyan is, aki bizalmatlanul csak a kerítés keskeny résén leselkedett, ki, majd átszólt a szomszédnak; itt vannak a televíziósok! Vajon miért jöhettek?

Párszáz méterre a verszerződés helyétől tévéfilmek rendezkedtek be, hogy filmet forgassanak az ópusztaszeri általános iskola báb-játszó csoportjáról. Rövid idő múlva a főszereplők — a kis báb-játszó iskolások — már a forgatócsoport körében próbálnak. Középen a rendező, Kökényessy Ferenc, Bónis Gyula operatőrrel beszél meg elképzeléseit.

A gyermekeken az izgalomnak már semmi nyoma; játszanak önfelédten. A fal mellett a műsor szerkesztője, Bálint Ágnes írónő ül. Mosolyogva nézi a gyermekeket.

A forgatás egy rövid szünetében sikerült a rendező közelébe kerülnöm.

— Milyen események előztek meg a forgatást? — kérdeztem.

— Már tavalyelőtt felfigyeltünk erre az együttesre és vezetőjére, Csonka Annamária tanárnőre. Folytak a selejtezők, hogy a legjobbak szerepelhessenek a „Játszszunk bábszínházat” sorozatban. A bejutott 16 csoport közül ők voltak a legjobbak. Nagyon tetszett a gyermekek természetes játéka, fejlett improvizációs készségük — választott, majd a következő pillanatban már utasításokat adott a forgatócsoportnak. Folytatódott a felvétel.

A csoport játékát figyelve érezhető volt, hogy ezek a bábosok talán nem kis művészek, hanem önmagukról megelégedtek, játékuikkal a világot önmaguknak megszüpítő boldog gyermekek.

Csonka Annamária a csoport vezetője az eddigi munkáról így vall:

— Öt éve alakítottam meg a csoportot. A gyermekek lelkesedésén kívül semmire sem számíthatam. Egy év eltelt s aztán nyilvánosság elé léptünk. Azóta minden évben arany oklevelet nyertünk a járási kulturális szemléken, meghívásokat kaptunk bábszínházokra. 1972 szeptemberében már országos siker született. A televízió előbb említett sorozatában a mi műsorunk volt a nyitóelőadás. Tavaly szerepeltünk a Szegedi Orvostudományi Egyetem KISZ-klubjában, a bábszínházban, legutóbb pedig a szegedi kórházak kultúrotthonában a fenyoünnepélyen.

Az út, amelyen öt éve elindultak, tovább vezet.

Naplójuk elején Marx szavait olvashatjuk: „A legtöbb, amit az ember önmagának adhat, a művészi élmény.” Szirák József

Iskolaotthon

A számtalan kísérlet közül, amelyeket az ország és természetesen Szeged általános iskoláiban eddig bevezettek, egyik legnépszerűbb az iskolaotthonos osztályokban végzett kísérlet — a szülők körében. Ez a jelenség már csak azért is érdekes, mert a tapasztalatok szerint az iskolai változások esetén általában a pedagógusok kénytelenek külön gondot fordítani a szülők meggyőzésére, aggodalmaik eloszlatására. Valahogy még mindig nem számít magától értetődő dolognak, hogy az iskolaszervezet, az oktatás tartalma és módszere sem lehet változatlan, állandó, amikor gazdaságunk, társadalmunk, életünk szinte napról napra változik.

az oktatás tartalma ugyanaz, mint egyéb osztályokban, csak az órabeosztás és a módszerek mások. Ha például számtanórával kezdünk, utána feltétlenül valami napközis jellegű foglalkozás következik, játék vagy séta. Ezután visszatérünk a tanulatra, megoldják a feladatokat, gyakorolnak a gyerekek, és csak utána jön mondjuk a környezetismereti óra. Ugyanígy délután az olvasásórát nem követi azonnali példál az írás-, hanem közben élénkítő, kikapcsolódás jellegű foglalkozás van.

GONDOSKODÁS

Összesen 29 aprórság ül az osztály modern íróasztalai mögött. Látogatásunkkor, nem sokkal az ebéddő után, éppen számtanfelmunkákat gyakoroltak. Vajon nem fáradtak ilyenkor a közismerten nagy figyelmet, frissességet igénylő számtanhoz?

— Kétségtelen, hogy a délelőtti órákban általában fogékonyabbak a gyerekek, akkor képesek legjobban összpontosítani. Számtalan vizsgálat szerint azonban a délelőtti frissesség mindössze egy-két óráig tart, utána fokozatosan egyre fáradtabbak. Az órák közötti szünet ugyanis nem mindig elég a felfrissüléshez. Nálunk viszont újra és újra elegendő idő és megfelelő foglalkozás biztosítja a teljes kikapcsolódást, így a délutáni tanórákon is képesek figyelni a gyerekek.

— A pedagógus számára jelent-e többletmunkát ez az iskolarend?

— Inkább az előnyeit látom. Igaz, rendkívül sokat kell gondolkozni új módszereken, hiszen végül is rajtunk múlik, valóban otthonosan érzik-e magukat az iskolában. Két évig az esték kivételével kettőnkkel töltik teljes napjukat, ez rendkívüli felelősséget ró ránk. Másfelől viszont változatosabb ebben a rendszerben a mi munkánk is. A tanítási órák megszakták nélküli egymásutánja helyett mozgalmas, színes délelőtti vagy délutáni órák várnak ránk. Együttal lehetőségünk van arra, hogy bizonyos tantárgyakkal kapcsolatban mind jobban elmélyítsük ismereteinket, részletesen foglalkozunk módszertanával, hiszen, mint említettem, megosztottunk a tárgyakon.

AZ EREDMÉNY

Mit jelent az iskolaotthon a tanulók szempontjából? Az eddig elmondottakon kívül azt is, hogy zökkenőmentesebb

válk az óvodából az iskolába kerülés időszaka. Lehetőőségük van arra, hogy fokozatosan megszokják az óvodainál sokkal nagyobb követeléseket, rendet, fegyelmet, folyamatosságot van az óvodai és iskolai élet között. Összehasonlítható vizsgálatok szerint az iskolaotthonos osztályok elsősei jobb eredményeket érnek el, mint a többiek. Ők egészen a második év végéig nem kapnak osztályzatot, első év végén és a második első félévében „jól megfelelt” vagy „megfelelt” minősítéssel értesítik a szülőket előmenetelükről.

Egyébként év közben felszerelésüket, füzeteket, könyveket az osztályteremben tartják, csak a szülők tájékoztatása céljából viszik haza időnként egy-egy munkafüzetüket. Házi feladatot tehát sohasem kell otthon készíteniük, a tananyagot teljes egészében az iskolában sajátítják el.

Es itt kanyarodjunk vissza az előlábóban elmondottakhoz: ezzel a korszerű oktatási formával foglalkozó kísérletet társadalmi szükséglet hívta életre.

— A szülők versengenek a helyekért, szeretnék iskolaotthonos osztályokban elhelyezni gyerekeiket — mondja a Zrínyi iskola igazgatója, Joó Ferenc. — Értéhető, ha arra gonodolunk, a dolgozó szülők számára nagy segítség, ha otthon nem kell már foglalkozni a gyerekekkel, aki egész nap biztonságos, jó helyen van. Véleményem szerint ilyen lesz a jövő iskolája. Egyelőre azonban kockázatos lenne még az is, ha a mostaninál több helyen bevezetnék a kísérletet, hiszen nincsenek meg hozzá a feltételek. Nemcsak olyan tanterem kell, amelyet otthonosan lehet berendezni, hanem hely a játékoknak, pihenésnek, testmozgásnak. Nálunk, amióta a klubhelyiséget sikerült kialakítanunk, nagyjából megfelelő körülményeket tudunk biztosítani minden foglalkozáshoz. A közeljövőben játszódvart rendezünk be az iskolaudvaron. Úgy látom, jól érzik magukat a kis iskolaotthonosok.

Sulyok Erzsébet

Junó-szálló

Borsod megyében az idén újabb létesítményekben fogadnak vendégeket. Elkészül a miskolctapolcai Junó üdülőszálló. Szerencsén átadják az egykori Rákóczi vár szomszédságában leánynevezett Huszárvárban vendégfogadót.

Új filmek

Egy kis hely a nap alatt

Magyar film. Írta és rendezte: Szász Péter. Operatőr: Zombolyai János. Zene: Presser Gábor. Főszereplők: Bencze Ferenc, Margittai Ági, Ion Bog, Bencze Ilona, Mária József.

Vajon sikerül-e T. Gyula pándoki pártfunkcionáriusnak elvégeznie egyetlen röpke nap alatt a rá bízott feladatokat Budapesten? Sikerül-e eredményesen vizsgáznia az egyetemen, meg tudja-e akadályozni, hogy a pándoki futballcsapat vérmes szurkolói elvessék a súlykót a Népstadion sorsdöntő mérkőzésén. S ami a legnehezebb — ezen a szabad szombat fel lehet-e hajítani egy szimfonikus zenekart, természetesen karmesterrel együtt, hogy este, pontban 9-kor megszólaljon az új pándoki művelődési házban az Eroica-szimfónia?

Szász Péter író-rendező szinte krimi izgalmaságú és mozgalmaságú filmet készített. Nagyrészt a cinema verité módszerével kíséri végig hősét egy nap alatt a fél Budapesten. Az életet akarja filmjében rögzíteni Szász, a maga következtetésében, kiszámíthatatlanságában. Legalábbis annak látszatát igyekszik kelteni. Hőse, T. Gyula, az egykori illegális kommunista, aki 22 éve pártfunkcionárius vidéken, egyetlen kisvárosban, minden feladatot komolyan vesz, hiszen „azért születünk, hogy megoldjuk a feladatokat”. S bár ezt a napját is kísérik kisebb-nagyobb kudarcok (nem megy át a vizsgán, verekedni kénytelen a Népstadionban), este mégiscsak megszólal Pándokon az Eroica.

ca. Pedig nem volt könnyű nap. Az „Eroica-akció” során csak úgy sorjázunk az események, a váratlanabbnál váratlanabb fordulatok, az új és új szereplők, a feleségével rosszul élő tanárségéd, a volt feleség, annak mostoha kamaszfi, a külföldi üzletemberek, Berta, a gátlástalan utcalány, a három éves szőcske Mackó, a kislitű szélhámos és a nagylitű uzsorás, a fiatal karmester, a kissé ütődött zenekritikus és társai. S ezekhez még hozzájárul a szabad szombat minden elképzelhető bosszúsága. Így alakul ki egy pergő, kacagató film, melynek mélyrétegeiben (sajnos, talán túlságosan is csak a mélyrétegekben!) komoly és figyelemreméltó társadalmi mondanivaló húzódik. Egy minden körülmények között hű és tisztességes, sok-sok próbát megélt generáció mai társadalmunkban elfoglalt, különös, visszás, de nélkülözhetetlen és példaadó helyére irányítja a nézők figyelmét. A főszereplő, a „smaszercsú” Bencze Ferenc érdeme, hogy a kissé csábító felszínesség és zajos „életesség” ellenére is oly pregnánsan tudta felvillantani ennek az embernek minden belső mozgatórugóját, energiákkal teli, kedves-mackós alakját, észjárását. Külön örömnkre szolgál, hogy végre egy új magyar film, melyben vidéki színészcsockra ismerünk. Csak szőcske pátriánkából, Szegedről jó néhány színész alakítása járul hozzá a film sikeréhez. Többek között láthattuk Mária Józsefet, Király Leventét, Mentés Józsefet, Újlaky Lászlót.

E. L.

Jászszági kalapok

Jászfényszaru korszerűsítik a Budapesti Kalapgyár üzemét. Jelenleg csak két-százan dolgoznak a fővárosi vállalat vidéki részlegében,

de jövőre már megkétszereződik a létszám. Elsősorban helybéli nőket foglalkoztatnak. (MTI)